

Generelle bemærkninger

Budget 2025-2028

Indholdsfortegnelse

INDTÆGTER.....	3
DRIFTSUDGIFTERNE.....	11
ANLÆG	13
FINANSIELLE KONTI.....	14
BEREGNING AF LIKVIDITET	14
ØKONOMISK POLITIK	15

Generelle bemærkninger

Budgetloven

Folketinget har i 2012 vedtaget en budgetlov med det formål at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner. Et af de anvendte midler er at fastsætte udgiftslofter for henholdsvis stat, kommuner og regioner.

Herudover indeholder loven også bestemmelser om krav til overskud på den løbende drift. En ændring af styrelsesloven giver samtidig kommunerne mulighed for at budgettere med generelle reserver.

Overskud på den løbende drift

Der er fastsat bestemmelser om, at der i årsbudgettet og de flerårige budgetoverslag skal være overskud på den ordinære drift. Formålet med kravet om overskud på driften er at understøtte princippet om en sund økonomisk styring i den enkelte kommune, hvor det sikres, at en kommune ikke finansierer løbende driftsudgifter ved forbrug af likviditet.

Budgettet udviser overskud på ordinær drift på 133,2 mio. kr. i budgetåret 2025, og på 107,0 mio. kr. i 2026, 85,7 mio. kr. i 2027 og 38,2 mio. kr. i 2028.

Generelle reserver

Det vedtagne budget skal være et udtryk for det bedst mulige skøn over det kommende års udgifter og indtægter. Der må ikke på budgettet forekomme poster, som savner en nærmere forklaring eller begrundelse, hvad enten årsagen er tidsmæssige problemer, manglende kapacitet ved budgetlægningen, manglende enighed i kommunalbestyrelsen eller lignende. Dog er der i henhold til § 3, stk. 5, i bekendtgørelse om kommunernes budget og regnskabsvæsen, revision m.v., adgang til at budgettere med generelle reserver, der maksimalt kan udgøre 1 % af kommunens budgetterede nettodriftsudgifter til service, jf. § 10 i lov om en budgetlov.

Indførelsen af en adgang til at budgettere med generelle reserver kan medvirke til at understøtte, at kommunerne bedre kan overholde de vedtagne budgetter og dermed undgå sanktioner jf. sanktionslovgivningen. Der er i budget 2025 afsat samlede reserver på 20,0 mio. kr.

Indtægter

Skatteindtægter

I budgettet indgår følgende skatteprocenter:

- Kommuneskat 26,0 procent.
- Grundskyld 16,80 promille.
- Dækningsafgift af statslige grundværdier 15,00 promille.
- Dækningsafgift af andre offentlige grundværdier 15,00 promille.

Budget for 2025 bygger på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag med effekten på tilskuds- og udligningsbeløb.

Skønnene for budgetoverslagsårene bygger også på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag baseret på KL's vækstsøn. I forhold til KL's skøn for overslagsårene i budget 2024 er forventningerne til udvikling i udskrivningsgrundlaget nedjusteret. Der er tale om en samlet nedjustering for perioden 2022-2025 på i alt 0,8 pct. hvilket hovedsageligt skyldes en lavere vækst i lønudviklingen sammen med skattereformen fra december

2023 der gav et øget beskæftigelsesfradrag. Der er endvidere taget højde for virkningen af det faldende befolkningstal, der giver sig udslag i vurderingen i udviklingen af udskrivningsgrundlaget for overslagsårene.

Forvaltningen har som udgangspunkt for skønnene for statsgarantien i budgetoverslagsårene 2026-2028 anvendt KL's forventede vækst i udskrivningsgrundlaget pr. skattepligtig. Der er endvidere anvendt egen befolkningsprognose som grundlag for befolkningsudviklingen og dermed antallet af skattepligtige i kommunen i overslagsårene. Norddjurs Kommunes egen befolkningsprognose indregner, at alle fordrevne ukrainere fortsat bliver i kommunen også efter særlovens udløb i 2025. Det samlede befolkningstal der indgår i alle indtægtsberegninger, indeholder derfor ca. 250 fordrevne ukrainere.

De kommunale skatter er herefter beregnet til følgende beløb:

Skatter (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Skatter	-1.904,9	-1.913,3	-1.958,4	-2.012,9
Selskabsskat	-28,5	-28,8	-29,9	-27,1
Grundskyld	-153,0	-149,7	-151,7	-153,9
Anden skat	-0,7	-0,5	-0,5	-0,5
Dækningsafgift	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Anden skat i alt	-184,2	-181,0	-184,1	-183,6
Skatter i alt	-2.089,1	-2.094,3	-2.142,5	-2.196,4

I forbindelse med udligningsreformen blev der afsat en pulje til skattenedsættelse, hvis formål primært var rettet mod kommuner med en skatteprocent over 26,3 pct. Norddjurs Kommune fik andel i denne pulje og nedsatte skatten til 26,3 pct. i 2021. I den forbindelse modtager Norddjurs Kommune et permanent tilskud som kompensation for nedsættelsen på 22,5 mio. kr. årligt.

I budgetaftalen for 2022 indgik en yderligere skattenedsættelse på 0,2 pct. således at skatteprocenten fra 2022 er på 26,1 pct.

I budgetaftalen for 2023 blev skattenedsættelse med 0,1 pct. vedtaget. Dette betyder, at skatteprocenten er på 26,0 pct.

Norddjurs Kommune modtager til skattejusteringer fra 2022, kompensation efter puljen til skattenedsættelse fra udligningsreformen, her dækker staten 80 pct. af provenutabet i 2025 og 85 pct. af provenuet for skattenedsættelsen fra 2023. Norddjurs Kommune modtager tilskud som kompensation for nedsættelsen på henholdsvis 9,4 mio. kr. (skattenedsættelse med 0,2 pct.) og 5,2 mio. kr. (skattenedsættelse 0,1 pct.) i 2025. Kompensationsbetaling løber frem til henholdsvis 2026 og 2027.

Grundskyld af de skattepligtige grundværdier

Folketinget vedtog den 30. maj 2023 lov om ejendomsskatter, og følgeloven om dækningsafgift og statens afregning af grundskyld til kommunerne.

Overordnet betyder den nye lov om ejendomsskatter for enkelte boligejer at betalingen af grundskyld overgår til forskudsopgørelsen i stedet for en opkrævning fra kommunen. Derudover og mest betydningsfuldt er indførelsen af et nyt vurderingssystem til fastsættelse af grundværdierne.

I en overgangsfase fra 2024 - 2028 er grundskyldspromillen fastsat gennem denne lov, hvilket for Norddjurs Kommune betyder at grundskyldspromillen ikke kan fastsættes højere end 16,8 promille.

Skatteministeriet har udsendt foreløbig skøn over den enkelte kommunes provenu af grundskylden. Der er fortsat stor usikkerhed forbundet med disse skøn og Skatteministeriet har opdateret skønnet i forbindelse med udmeldelsen af statsgarantien for 2025. Det foreløbige vurderingsskøn vil give et samlet provenu på

153,0 mio. kr. i 2025, hvilket er ca. 1,0 mio. kr. lavere end det tidligere skøn over provenuet. Tallene er foreløbige, men vil blive afregnet med kommunerne, hvilket betyder at de endeligt vil blive reguleret i 2027. Der hersker stor usikkerhed om størrelsen af grundskylden, da Skatteministeriet fortsat arbejder på at tilvejebringe valide ejendomsvurderinger. Dette gælder også for vurderingsperioden 2021 - 2023, hvor Vurderingsstyrelsen pt. udsender nye vurderinger. Eventuelle rettelser bliver ligeledes korrigeret overfor kommunerne i 2027.

Indfrysning af grundskyld - pensionist og midlertidig låneordning

Som et led i den nye lov om ejendomsskatter, overtager staten administrationen af indfrysningsslåne fra kommunerne fra 2024. En del af denne overdragelse er at staten overtager de eksisterende lån som indfries hos kommunerne til kurs 100. Afregningen forventes at ske i 2027, da efterreguleringen af skatteårene 2021 - 2023 skal være afsluttet i 2026. I perioden frem til 2026 kan der ligeledes være indfrielse i forbindelse med ejerskifte og dødsfald. I budgetbeløbet optaget i 2027 er der taget højde for dette.

Selskabsskat

Skattepligtig selskabsindkomst bliver beskattet med 22,0 pct. hvoraf kommunen modtager 14,24 pct. Dette er en nedsættelse med 1,0 pct. point i forhold til før udligningsreformen. Der afregnes forskudt, hvilket betyder, at det er selskabsskatten for år 2022, der afregnes i 2025.

Tilskud og udligning

Reformen af udligningssystemet betød, at det generelle udligningssystem blev ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system. Statstilskuddet udbetales herefter alene gennem bloktilskuddet. Udligningssystemet indeholder endvidere tre særskilte udligningsordningsordninger, som er udligning af selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere. Med udligningsreformen blev der indført en udligning af dækningsafgift.

I budgettet indgår følgende tilskuds- og udligningsbeløb:

Generelle tilskud (i mio kr.)	2025	2026	2027	2028
Udligning af beskatningsgrundlag	-187,6	-224,3	-239,9	-252,9
Udligning af udgiftsbehov	-121,5	-128,9	-135,6	-141,0
Udligning af selskabsskat/dækningsafgift	-25,7	-31,9	-33,0	-29,8
Bloktilskud modregnet L&C programmet	-485,0	-532,7	-573,6	-606,3
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	6,7	6,9	7,1	7,3
Ældreområdet	-27,0	-27,9	-28,8	-29,7
Tilskud til bedre dagtilbud	-3,3	-3,4	-3,5	-3,7
Ø-kommuner	-8,8	-9,2	-9,6	-9,9
Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	-14,8	-15,4	-16,1	-16,8
Tilskud til styrkelse af likviditeten	-33,4	-33,4	-33,4	-33,4
Kommunalt udviklingsbidrag	4,6	4,8	4,9	5,1
Individuelt tilskud til skatteenedsættelse	-37,2	-36,3	-27,2	-22,5
Kompensation dækningsafgift	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Refusion af moms	0,5	0,5	0,5	0,5
Udligning og bloktilskud jf. budgetbalance	-937,0	-1.036,0	-1.092,7	-1.137,9
Betinget balancetilskud (en del af bloktilskuddet)	-24,6	-24,6	-24,5	-24,5
Nettoeffekten af selvbudgettering 2024			-6,2	

Generelle tilskud (i mio kr.)	2025	2026	2027	2028
Tilskud til udsatte ø- og yder-kommuner	-54,1	-56,1	-57,9	-59,7
Lov- og cirkulæreprogrammet	-3,5	-3,7	-2,5	-2,5
Beregnet nedgang i befolkningstal	-91,6	-73,4	-49,6	-32,8
Særlig vanskeligt stillede kommuner §16 - ekstra finansieringstilskud	-38,4			
Midtvejsregulering (bufferpulje)	0,8			
Tilskud i alt	-1.110,8	-1.193,8	-1.233,5	-1.257,4

Udligning af beskatningsgrundlag.

Kommuner med et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet modtager et tilskud på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Omvendt betaler kommuner med et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet et bidrag på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet.

Der er herudover etableret en tillægsordning i udligningen af beskatningsgrundlaget. Tillæg ydes til kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet. Kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag modtager et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet. Finansiering af tillægget sker ved, at kommuner med et relativt højt beskatningsgrundlag betaler et bidrag på 18 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 125 pct. af landsgennemsnittet. Hvis tilskud og bidrag i tillægsordningen ikke modsvarer hinanden, fordeles en eventuel afvigelse på alle 98 kommuner efter indbyggertal.

For kommuner med et lavt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 95 pct. for den laveste del, og for kommuner med et højt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 93 pct. for den højeste del.

Udligning af udgiftsbehov.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. For kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet er der herudover etableret et tillæg, som udgør 2 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. Tillægget finansieres af et bidrag fra alle landets kommuner fordelt efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for de kommuner, som modtager tilskud er således samlet på 95 pct.

Tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner.

Tilskuddet gives efter faste og objektive kriterier, som er målrettet de mest udsatte yderkommuner. Fordelingen mellem kommuner i ordningen opdateres med udviklingen i befolkningsandelen. Det er en forudsætning for tilskud, at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 190.000 kr. pr. indbygger. Herudover skal kommunen opfylde mindst 4 af følgende kriterier:

- Andel af 70+ årige
- Landdistriktsgraden målt som antal indbyggere, der bor i landdistrikter eller by med op til 1.000 indbyggere i forhold til alle indbyggere i kommunen
- Antal arbejdspladser pr. 100 17-64-årige under 77 pct.
- Ø-kommune og selvstændig kommune med beskatningsgrundlag under 190.000 kr. pr. indbygger.
- Beskatningsgrundlag under 178.000 kr. pr. indbygger
- Andelen af "gamle" førtidspensionister pr. indbygger over 0,7 pct.
- Andelen af førtidspensionister

Tilskuddets størrelse afhænger af, hvor mange kriterier kommunen opfylder. Det samlede tilskud er sat til 1,5 mia. kr., hvoraf 0,5 mia. kr. finansieres af kommunerne selv efter indbyggertal. Tilskuddet beregnes en gang for alle ud fra de opstillede kriterier og opdateres herefter alene med befolkningsudviklingen.

Norrdjurs Kommune modtager i 2025 54,1 mio. kr. i tilskud til udsatte yder- og ø-kommuner.

Bloktilskud

Bloktilskuddet er et generelt tilskud til kommunerne. Af bloktilskuddet finansieres tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår, samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til deres indbyggertal.

Betinget bloktilskud

I 2025 er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunerne i forbindelse med budgetlægningen overholder den aftalte ramme for serviceudgifterne. Norrdjurs Kommunes andel af de 3 mia. kr. udgør 18,4 mio. kr. Der er endvidere vedtaget et betinget bloktilskud på anlægssiden på 1 mia. kr. som er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsramme under et ikke overskrider den aftalte ramme på 20,3 mio. kr. Norrdjurs Kommunes andel af bloktilskuddet udgør 6,1 mio. kr.

Med hensyn til fordelingen af en eventuel tilskudsnedsettelse indebærer ordningen, at Indenrigs- og Sundhedsministeren kan træffe beslutning om fordelingen af den del af tilskudsnedsettelsen, der vedrører serviceudgifterne. Formålet er, at hvis det betingede bloktilskud ikke fuldt ud kan udbetales, indføres der mulighed for at gøre udbetalingen af det betingede bloktilskud mere individuel, dvs. afhængig af den enkelte kommunes budgetadfærd.

Ordningen indebærer, at der i det enkelte år kan foretages en konkret vurdering af baggrunden for, at kommunernes budgetter for serviceudgifterne i det pågældende år samlet overskrider de forudsatte rammer. På grundlag af denne vurdering træffer indenrigs- og sundhedsministeren beslutning om, hvorvidt den delvise udbetaling af det betingede bloktilskud skal modregnes efter følgende kriterier.

1. foretages kollektivt til alle kommuner,
2. efter individuelle kriterier
3. som en kombination.

Der gælder endvidere en ordning, som indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle og kollektive nedsættelser.

40 pct. af nedsættelsen vil blive afregnet kollektivt for kommunerne under ét som en generel nedsættelse af bloktilskuddet, mens 60 pct. vil blive afregnet individuelt for de kommuner, som har overskredet deres budgetter. Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse.

Kriteriet beregnet nedgang i befolkningstallet

Kriteriet blev i forbindelse med udligningsreformen justeret således at der blev indført en 3 års gennemsnit og et loft over enhedsprisen. Dette havde til formål at gøre kriteriet mindre følsom for udsving i udligningsbeløbene for kommunen.

Der er i budgettet indregnet 91,6 mio. kr. i 2025 svarende til et fald på 1.172 personer. I overslagsårene er antagelsen at Norrdjurs Kommunes andel af det samlede fald i befolkningen vil falde, da årene med stor tilbagegang i befolkning er på vej ud af beregningen. Enhedsprisen forventes blot at blive prisfremskrevet.

Oversigt over tilskuds- og udligningsordninger

Ordning	Beskrivelse
Udligning af beskatningsgrundlag	Udlignes med 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Herudover gives et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet.
Udligning af udgiftsbehov	Udlignes med 95 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.
Bloktilskud	En del af bloktilskuddet går til tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del fordeles som hovedregel efter indbyggertal.

Kilde: Indenrigs- og sundhedsministeriets tilskudsbog

Herudover er der en række særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Andre tilskudsordninger*Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud*

I forlængelse af finansloven for 2012 er der afsat et tilskud på 500 mio. kr. til bedre normeringer og kvalitet i dagtilbud fra 2013 og frem. Tilskuddet udgør i 2025 648,2 mio. kr. og fordeles ud fra antallet af 0-5-årige børn i kommunerne. Tilskuddet er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2025. Norddjurs Kommune modtager 3,3 mio. kr. i 2025.

Tilskud til ældreområdet

Tilskuddet blev indført med virkning fra og med 2002 i forlængelse af L 399 af 6. juni 2002 om frit valg af ældreboliger mv. pr. 1. juli 2002 og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp pr. 1. januar 2003. Tilskudspuljen reguleres årligt med den forventede kommunale pris- og lønudvikling. Tilskudspuljen fordeles til kommunerne efter en demografisk fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet. I finanslovsaftalen for 2007 blev puljen forhøjet og udgør i 2025 2,021 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager 16,3 mio. kr. i 2025.

Værdighedsmillionen er ligeledes en del af bloktilskuddets særtilskud. I 2025 udgør puljen samlet 1,212 mia. kr. Norddjurs Kommune modtager i alt 9,8 mio. kr. i 2025.

Der blev i 2019 afsat en pulje på finansloven til at understøtte kommunerne i arbejdet med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Tilskuddet udgør for 2025 i alt 115,6 mio. kr. og bliver fordelt blandt kommunerne, efter den demografiske ældre-nøgle. Norddjurs Kommune modtager i den forbindelse 0,9 mio. kr. i 2025.

Tilskud til kommuner med mindre øer

Efter § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud ydes der til kommuner med mindre øer et årligt tilskud. Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften. Det samlede ø-tilskud til kommuner med mindre øer udgør 135,6 mio. kr. som fordeles efter følgende kriterier:

- 89,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007-2012
- 16,4 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter befolkningstallet på de mindre øer.

- 5,5 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.
- Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Samlet modtager Norddjurs Kommune 8,8 mio. kr. i 2025.

Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår

Med virkning fra 2017 er der oprettet en særtilskudspulje på 300 mio. kr. For 2025 udgør puljen 363,3 mio. kr. Puljen fordeles af Indenrigs- og Sundhedsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og objektive kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.

Norddjurs Kommune modtager 14,8 mio. kr. fra puljen.

Puljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter de ovennævnte kriterier. Kommunerne skal således ikke søge om tilskud efter denne pulje.

Tilskud til styrkelse af likviditeten

Som en del af udligningsreformen er finansieringstilskuddet gjort permanent og indgår derfor automatisk i bloktilskuddet. Beløbet er fortsat et tilskud på 3,5 mia. kr. til styrkelse af kommunernes likviditet. Beløbet bliver, i modsætning til de andre særtilskud, ikke pristalsreguleret, og udgør derfor fortsat 3,5 mia. kr. Tilskuddet fordeles på følgende måde:

- 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal.
- 1,0 mia. kr. fordeles til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 1,0 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgarantien) under 183.900 kr. pr. indbygger

Norddjurs Kommunes andel af tilskuddet udgør 33,4 mio. kr.

Udligning og tilskud vedr. udlændinge

Kommunerne finansierer denne ordning under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. I udligningsordningen ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrede, flygtninge og efterkommere. Norddjurs Kommune er nettobidragssyder til ordningen med 6,7 mio. kr.

Kommunalt udviklingsbidrag

Det kommunale udviklingsbidrag til regionerne fastsættes på baggrund af kommunens skønnede indbyggertal per 1. januar 2025. Bidraget udgør 126 kr. per indbygger. Norddjurs Kommune bliver modregnet 4,6 mio. kr.

Lov- og cirkulærepragrammet

På baggrund af årets lov- og cirkulærepragram, beregnes hvor stor andel af statstilskuddet at dette program udgør. Der tages afsæt i den beregnede DUT-nøgle for året. Dette betyder at der tillægges 5,0 mio. kr. i bloktilskuddet.

Midtvejsregulering

Der budgetlægges med -0,756 mio. kr. i forbindelse med efterreguleringen af KMF bidraget og udelukkende i budget 2025.

Refusion af moms

Momsrefusionsordningen skal som udgangspunkt gå i nul, da alle momsudgifter bliver refunderet af staten. Eneste udtagelse er egne huslejeindtægter, hvor kommunen skal refundere 7,5 pct. af denne indtægt til staten. Der er budgetlagt med en udgift til tilbagebetaling til staten med 0,521 mio.kr.

Særligt vanskeligt stillede kommuner §16 pulje

Norrdjurs Kommune har fået andel af § 16 ansøgningspuljen med et beløb på 19,056 kr.

Den samlede pulje udgør 800,0 mio. kr. fordelt med det ordinære puljebeløb på 350,0 mio. kr. og et ekstraordinært beløb på 450 mio. kr., som blev aftalt i forbindelse den årlige økonomiforhandling mellem KL og regeringen.

I vurderingen af ansøgningerne vil der blive lagt vægt på følgende kriterier:

- Demografiske og socioøkonomiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Vedvarende økonomiske udfordringer

Øget finansieringstilskud

Der blev i forbindelse med fremsættelsen af finansloven for 2025, afsat yderligere 2,5 mia. kr. i finansieringstilskud til kommunerne. Beløbet er fordelt som et finansieringstilskud til alle kommuner på 1,8 mia. kr. og en særpulje til kommuner der har lidt tab som følge af de nye ejendomsvurderinger. Denne pulje udgør 700 mio. kr.

Norrdjurs Kommune modtager tilskud fra finansieringspuljen på i alt 19,4 mio. kr. Beløbet er et årigt for 2025.

Det vil indgå i økonomiforhandlingerne for 2026 om og hvordan der skal tilføres ekstra midler til kommunerne fremadrettet.

Kompensation for nettotab vedr. dækningsafgift

Som en del af boligskatteforliget bliver kommuner der ikke opkræver dækningsafgift af erhvervsjendomme kompenseret i en overgangsperiode fra 2024 - 2028, da satsen for dækningsafgift er fastlåst i denne periode. Kommuner der ikke opkræver dækningsafgiften, mister bloktilskud, fordi provenuet vil stige med ca. 37 pct. Kompensationsbeløbet for Norrdjurs Kommune kan opgøres til 4,7 mio. kr.

Driftsudgifterne

Pris- og lønfremskrivning af driftsbudgettet

Det fremgår af principperne for udarbejdelse af det tekniske budget for budgetåret 2025 og overslagsårene 2026-2028, at budgetrammerne for driftsvirksomheden beregnes med udgangspunkt i de vedtagne budgetoverslag for 2025-2027 fastsat i det dengang forventede pris- og lønniveau for 2024 som indgik i arbejdet med budget 2024.

Budgettet i overslagsårene fremskrives med den forventede pris- og lønstigning fra 2024 til 2025 som KL's udmelding angiver.

Korrektioner på driftsområdet

Kategori	Mio. kr.
Øvrige korrektioner	-15,132
Mængdemæssige ændringer	11,162
Lov- og cirkulæreprogrammet	5,087
I alt	1,117

Øvrige korrektioner

Øvrige korrektioner er korrektioner som følge af ny lovgivning, egentlige fejlregninger, eller uundgåelige og ikke-forudsete ændringer i udgifter og indtægter af eksterne årsager.

Der er i forbindelse med det tekniske budget indarbejdet korrektioner på i alt -15,132 mio. kr. fordelt med 1,196 mio. kr. vedr. Økonomiudvalget, på Arbejdsmarkedsudvalget med -19,158 mio. kr. på Børne- og Ungdomsudvalget med 0,840 mio. kr. og på Miljø- og Teknikudvalget med 1,800 mio. kr. samt 0,190 mio. kr. på Voksen- og Plejeudvalget.

Mængdereguleringer

Mængdereguleringer beregnes på baggrund af Norddjurs Kommunes befolkningsprognose. Der indarbejdes mængdereguleringer i det tekniske budget på børne- og Ungeområdet og på ældreområdet.

De samlede mængdereguleringer udgør i alt 11,162 mio. kr. i 2025.

Lov- og cirkulæreprogrammet

Korrektioner som følge af ny lovgivning omfatter mer- eller mindredgifter i forbindelse med ny lovgivning, herunder lovpligtige ydelser (lov- og cirkulæreprogrammet).

Det samlede lov- og cirkulæreprogram for kommunerne under ét medfører en udvidelse af bloktilskuddet på 545,6 mia. kr. Norddjurs Kommunes andel udgør heraf i alt 3,5 mio. kr. Dette beløb er indarbejdet under indtægterne i budgetbalancen. Der er indarbejdet korrektioner af lov- og cirkulæreprogrammet for 5,1 mio. kr. på driftsbudgettet. Årsagen til at der bliver indarbejdet et højere beløb på driften skal ses i sammenhæng med at sanktionen på den samlede skattestigning i 2024 bliver modregnet i årets L & C program. For Norddjurs Kommunes vedkommende drejer det sig om et beløb på 2,2 mio. kr.

Budgetforhandlinger

I forbindelse med den politiske behandling af budgettet blev der samlet afsat yderligere 24,7 mio. kr. til driften for 2025. Beløbet består bl.a. af et tilbagekøb af 0,25 pct. af effektiviseringsbidraget som udgør 5,2 mio. kr. Der blev skabt balance i budgettet på voksen socialområdet, dette udgør 11,0 mio. kr.

Fra råderumskataloget er der gennemført forslag for samlet -4,8 mio. kr.

Service ramme

Norrdjurs Kommunes service ramme for 2025 udgør:

Område (mio. kr.)	Beløb, netto
Serviceudgifter i alt	2.157,6
Serviceudgifter 2025 udmeldt og beregnet af KL	2.155,9
Forskel mellem serviceudgifter og service ramme 2025	1,7

Ifølge den økonomiske politik skal det tilstræbes i budgetlægningen, at den tekniske service ramme udnyttes fuldt ud under forudsætning af fortsat strukturel balance i budgettet, jf. målsætningerne i den økonomiske politik

Anlæg

I det tekniske budget for 2025 og overslagsårene er anlægsbudgettet opdelt i:

- Anlægsindtægter
- Anlægsudgifter

Anlæg (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Anlægsindtægter	-10,292	-17,875	-34,588	-26,374
Anlægsudgifter	108,204	112,645	117,061	60,970
Nettoanlægsramme	97,912	94,770	82,473	34,596

KL har udmeldt en vejledende anlægsramme for Norddjurs Kommune for 2025 som udgør 101 mio. kr.

Jordforsyning

Budgettet for jordforsyningen skal hvile i sig selv, hvilket medfører, at indtægter fra grundsalg skal finansiere byggemodning og arealerhvervelser. Det medfører, at der som udgangspunkt i det enkelte budgetår ikke må afholdes anlægsudgifter, før der er opnået tilsvarende indtægter. Området ses dog over en årrække og har der været overskud i de foregående år, kan der igangsættes anlægsarbejder i starten af året.

Finansielle konti

I det tekniske budget indgår forventede renter og afdrag på eksisterende lån.

Renter

Under renter indgår renteudgifter til kommunens langfristede gæld, kurstab på lånoptagelse, renteindtægter/-udgifter fra kommunens kassebeholdning og kurstab og -gevinster på værdipapirer. Renterne på langfristet lån med variabel rente er budgetteret på baggrund af en budgetmodel fra KommuneKredit.

Renter (mio. kr.)	2025	2026	2027	2028
Kommunale lån	2,962	2,531	2,367	2,098
Ældreboliglån	2,706	2,634	2,575	2,507
Øvrige renter, garantiprovision og afkast	-4,350	-4,249	-4,149	-4,049
Renter af daglig bank	-0,060	-0,064	-0,081	-0,029
Renter i alt	1,258	0,852	0,712	0,527

Finansforskydninger

Der er budgetteret med forskydninger i kommunens udlån. Da lån til betaling af ejendomsskatter overgår til staten i 2024, er der udelukkende budgetlagt med indfrielse af eksisterende lån på årligt 4,5 mio. kr. Det er forventningen at staten indfrier alle tilbageværende lån i 2027, dette gælder både pensionistlån samt den midlertidige indfrysningssordning. Dette beløb kan opgøres til ca. 19,4 mio. kr.

Afdrag på lån

Afdrag på ordinære lån udgør 10,2 mio. kr. i 2025. I forbindelse med budgetaftalen blev det besluttet at afdrage ekstraordinært på to lån med en samlet ydelse på 25,4 mio. kr.

Afdrag på ældreboliglån udgør 21,2 mio. kr. i 2025.

De samlede afdrag inklusive afdrag på ældreboliggæld udgør herefter 31,4 mio. kr. I forbindelse med etablering af §107 pladser i Dolmer Have, afdrages der yderligere 0,750 mio. kr.

Indbetalingen til Lønmodtagernes feriemidler skal fra 2021 optages under afdrag på gæld. Kommunalbestyrelsen har besluttet i forbindelse med tidligere budgetaftaler at der skulle afdrages ekstraordinært samlet 38 mio. kr. i 2022 og 2023, dermed kunne det fastsatte afdrag på 5,2 mio. kr. nedsættes. Dette betyder at afdragene frem til 2033 bliver nedsat til ca. 1,4 mio. kr. årligt.

Lånoptagelse

Der er ikke budgetteret med ordinær lånoptagelse i 2025 eller i overslagsårene.

Beregning af likviditet

Budgetbalancen indeholder oplysninger om den forventede gennemsnitlige likvide kassebeholdning. Udgangspunktet er den faktiske opgjorte gennemsnitslikviditet de seneste 365 dage, som skal indrapporteres til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Det seneste indregnede tal som er indeholdt i likviditetsprognosen er opgjort per 30. juni 2024.

Der er i opgørelsen indregnet en række forudsætninger for perioden 2024-2028:

- Likviditeten beregnes som et gennemsnit af de seneste 365 dages bogførte kassebeholdning. Prognosen bygger på en model, der forsøger at forudsige likviditeten i hver enkelt måned.

- Prognosen tager udgangspunkt i seneste måneds gennemsnit og der lægges derefter antagelser om det fremtidige forbrug ind i modellen.
- Det antages, at driftsudgifterne betales i 12 lige store rater i løbet af året. Det forventede forbrug i modellen ændres i takt med budgetopfølgningen.
- Der korrigeres for kendte betalingsmønstre, eksempelvis grundskyld og betaling af stats- og efterskoler
- Det antages i udgangspunktet at anlægsudgifterne fordeles med 1/3 i første halvår og 2/3 i andet halvår. Denne antagelse korrigeres i løbet af året i takt med det faktiske forbrug og budgetopfølgningerne.

Økonomisk politik

Kommunalbestyrelsen har den 18. juni 2024 godkendt en ny økonomisk politik for Norddjurs Kommune som skal være styrende for hvorledes budgettet skal tilrettelægges.

De økonomiske målsætninger er følgende:

- **Balance i Budgettet:** Der skal være strukturel balance i det enkelte år. Det vil sige, at indtægterne skal dække driftsudgifter, anlægsudgifter, kapitalindskud til almene boligselskaber samt afdrag på kommunens gæld.
- **Anlæg:** Anlægsudgifterne skal følge anlægsrammen som pt. årligt udgør ca. 100 mio. kr. svarende til 2.700 kr. pr. indbygger.
- **Kassebeholdning:** Den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 175 mio. kr. svarende til 4.800 kr. pr. indbygger.
- **Serviceammen og anlægsrammen** overholdes såvel i budget som i regnskab.
- **Gæld:** Der skal som udgangspunkt være en årlig afvikling på mindst 10 mio. kr. af kommunens gæld ekskl. ældreboliger. Dog kan der være år, hvor det er nødvendigt at optage lån til kritisk infrastruktur.

Strukturel balance er den vigtigste målsætning. Målsætningen sikrer sammenhæng mellem indtægter og udgifter. Ved at have strukturel balance i hele budgetperioden sikres det, at kommunens udgifter tilpasses ændrede rammevilkår i god tid.

Målsætningen om anlæg skal sikre, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til at vedligeholde kommunens veje og bygninger, og at der samtidig er plads til udvikling af kommunen.

Når der er strukturel balance, vil kassebeholdningen alt andet lige forblive konstant på længere sigt, og der vil ikke være behov for at optage nye lån. I særlige tilfælde kan det dog give mening, f.eks. for at styre likviditeten, eller fordi kommunen har en ekstraordinær udgift i et enkelt år til et stort anlægsforslag.

Det er vigtigt med en tilstrækkelig stor kassebeholdning, for at opretholde en stabil drift og give mulighed for strategiske investeringer som kan bidrage til udvikling af kommunen.

Ekstraordinære afdrag på lån, der er aftalt i forbindelse med en budgetaftale, indgår ikke i opgørelsen af den strukturelle balance.